

BEVEZETÉS

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényben foglaltak értelmében területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. Feladatkörében eljárva az ÁROP-1.2.11/A-2013 kódszámú pályázat segítségével készíti a megye jövőjét megalapozó területfejlesztési terveket, amelyek alapját képezik a 2014-2020-as költségvetési időszak Európai Uniósi forrásai felhasználásának. A projekt eredményeként elfogadásra kerülő megyei területfejlesztési koncepció és program hozzájárul a megyére kiterjedő fejlesztési elképzelések megvalósításához.

A MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI TERVDOKUMENTUMOK ELKÉSZÍTÉSÉRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

Törvények:

- 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

Kormányrendeletek:

- 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól
- 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

Országgyűlési határozatok:

- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

A jogszabályi háttér ismertetése

A megyei önkormányzat feladatait alapvetően a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** szabályozza. A 27. § (1) bekezdése alapján a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

A megyei önkormányzatok területfejlesztésben betöltendő szerepét tovább erősítette a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló **1996. évi XXI. törvény** (a továbbiakban: Tftv.) 2011. decemberi módosítása. A módosított Tftv. 2012. január 1-ei hatályba lépésével a jogalkotó a területfejlesztési feladatokat területi szinten a regionális fejlesztési tanácsok (a továbbiakban: RFT) megszüntetésével a megyei önkormányzatok hatáskörébe utalta. A Tftv. módosítása a korábbi öt területi szint helyett (kistérség, megye, régió, kiemelt térség, országos szint) alapvetően két területi szintet határozott meg, a megyei és az országos szintet.

A megyei szint tervezési, fejlesztési koordinációs szerepét, feladatait és kompetenciáit a kormányhivatalok és járási szervek, az országos intézményfenntartó és azok szakmai

irányítását gyakorló szervezetek, a települési önkormányzatok tekintetében a Tftv. 2014. januárban hatályba lépett módosítása meghatározta.

A Tftv. 11. § 1) bekezdése alapján a megyei önkormányzat legfontosabb feladatai az alábbiak:

- a) a megye területére vagy térségére a 6. § d) pontjában meghatározott tervvel összhangban területrendezési tervet készít;
- b) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével - a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően;
- c) figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
- d) összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit;
- e) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;
- f) részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában;
- g) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
- h) vizsgálja és értékeli a megye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja;
- i) kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez;
- j) a Tftv. 6. § d) pontjában meghatározott tervvel összhangban, az érintett települési önkormányzatok véleményeinek kikérésével elfogadja a megye területrendezési tervét, amely nem terjed ki a 6. § d) pontjában meghatározott kiemelt térségek területére;
- k) előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket;
- l) a megye területére vagy térségére - a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével - a 6. § d) pontjával meghatározott tervvel összhangban területrendezési tervet készít.

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben is kiemelt jelentősége van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A területi tervek alapul szolgálhatnak a 2014-2020-as uniós költségvetési időszakban a Közösségi Stratégiai Keret alá tartozó alapokból finanszírozandó operatív programok tervezéséhez annak érdekében, hogy az uniós finanszírozású ágazati és területi operatív programokban a területi fejlesztési igények is megjelenítésre kerülhessenek.

A dokumentumok elkészítése során a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló **218/2009. (X. 6.) Korm. rendeletben** (a továbbiakban: 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet) foglaltak szerint kell

eljárni. A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet értelmében a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának része az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviselők, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv. A partnerségi terv tartalmára vonatkozóan a jogszabály elvárása, hogy a partnerségi terv a tervezés folyamatában

- meghatározza a bevonandó célcsoportot, az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit (kommunikációs kampány, kiállítások, helyi média, tájékoztató kiadványok, állampolgári vélemények gyűjtése, nyilvános fórumok, konferenciák, eseti bizottság, közvélemény-kutatás, munkacsoport megbeszélések);
- a bevonás céljait;
- a területfejlesztési programok végrehajtása során meghatározza az állampolgárok és a szakmai közösségek részvételének szabályait.

A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 16-21. §-ai határozzák meg a területfejlesztési koncepcióra, programra és a területrendezési tervre vonatkozó egyeztetések eljárási rendjét, amely alapján a területi tervek véleményezésre 45 napot kell biztosítani. A dokumentumokat véleményezésre meg kell küldeni az egyeztetésben résztvevők részére, valamint társadalmi egyeztetés céljából közzé kell tenni a TeIR-ben. A kötelező véleményezők körét a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 11. melléklete tartalmazza.

A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásai alapján a megyei területfejlesztési koncepcióra és a területfejlesztési programra területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat készül. A területi hatásvizsgálat környezeti részét az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló **2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Korm. rendelet) előírásainak megfelelően kell kidolgozni. Abban az esetben, ha a területfejlesztési koncepció és a területfejlesztési program tervezése és elfogadása azonos időpontban történik, egy területi hatásvizsgálat – és ezen belül egy, a hivatkozott jogszabálynak megfelelő környezeti vizsgálat – elkészítése is elegendő. A Korm. rendelet 7. §-a rendelkezik arról, hogy a környezeti értékelés konkrét tartalmának és részletezettségének megállapításához ki kell kérni a környezet védelméért felelős szervek szakmai véleményét. A szakmai vélemények alapján elkészített környezeti értékelést a Korm. rendelet 8. §-a értelmében nyilvánosságra kell hozni és 30 napos véleményezési lehetőséget biztosítani az érintett nyilvánosság számára. A kidolgozó a megadott határidőre beérkezett véleményeket és észrevételeket veszi figyelembe a végleges környezeti értékelés elkészítéséhez.

Az **Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) határozatában** elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: OTFK) tartalmazza a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozásául szolgáló alapelveket és stratégiai célkitűzéseket, amelyek következetes figyelembevétele szükséges a megyei területfejlesztési célok, prioritások és intézkedések meghatározásához. A megyei területfejlesztési tervdokumentumok megyei közgyűlés általi elfogadására csak az OTFK Országgyűlés általi elfogadását követően kerülhet sor.